

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Projednání návrhu na schválení Programu Strategické investice pro klimaticky neutrální hospodářství
Č. J.	95/2024
DATUM ZPRACOVÁNÍ	8. října 2024
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) souhlasí s tím, že je potřeba daleko více podporovat investice, které jsou příležitostí pro celou ČR, podporují soběstačnost a směřují do klíčových technologií. Svaz průmyslu obecně podporuje investice do oblastí tzv. strategických technologií spojených s bezpečností a trendy v průmyslu, které mohou přinést zvyšování přidané hodnoty a další efekty pro rozvoj české ekonomiky. Takové investice mohou mít synergie s dalšími záměry. Důležité samozřejmě také je, aby stát vytvořil příznivé investiční podmínky pro všechny firmy, tedy aby byl dostatek kvalifikovaných pracovníků, konkurenceschopné ceny energie, rychlé povolovací procesy či funkční podpora výzkumu a vývoje. To by měly být priority pro podporu investic v ČR.

K předloženému programu předkládáme níže uvedené připomínky týkající se například podmínky minimální výše investice. Za jedno z významných omezení pokládáme omezení využít tento program na další strategické technologie, jako jsou například polovodiče, malé jaderné reaktory a další. Rozumíme, že tímto programem se ČR snaží využít výhod tzv. programu Dočasného krizového rámce (DKR), což podporujeme a program tento rámec maximálně využívá. ČR tak srovnává i podmínky s řadou ostatních zemí EU, které obdobné programy zavedly. Bohužel DKR má časová a tematická/technologická omezení. I proto by nad rámec tohoto programu ČR dále měla hledat komplexnější cesty, jak pomoci rozvoji strategických investic v oblasti přechodu směrem ke klimaticky neutrálnímu hospodářství v ČR i mimo úzké taxativní vymezení v DKR, včetně celkového nastavení investičních podmínek v ČR či připravenosti průmyslových zón.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K návrhu usnesení Vlády České republiky

Navrhujeme upravit usnesení vlády v bodě V. 8.

Návrh nového znění:

„8. ministra průmyslu a obchodu jmenovat a odvolávat členy meziresortní hodnotitelské komise Programu zahrnující zástupce relevantních organizačních složek státu, státních organizací a agentur a externích podnikatelských svazů, sdružení a asociací.“

Odůvodnění:

S ohledem na dosavadní nepříznivý hospodářský vývoj České republiky a vývoj v oblasti nových investic doporučujeme rozšířit profesní strukturu a složení meziresortní hodnotitelské komise (MHK) o zástupce hlavních zaměstnavatelských a podnikatelských organizací zastupující odbornou veřejnost aktivní v této oblasti podpory rozvoje hospodářství, průmyslu a podnikání v ČR jako je například SP ČR.

Tato připomínka je zásadní.

2. K zacílení programu pouze na pozemky a infrastrukturu připravované Státní investiční a rozvojovou společností, a.s.

Považujeme deklarované omezení zvažovaného programu na pozemky a infrastrukturu pouze státem zřízené akciové společnosti Státní investiční a rozvojovou společností za zbytečně limitující jak z pohledu společností, které aktuálně obdobnou infrastrukturu připravují, tak zejména z pohledu případného zájmu investorů o jiné plochy.

Žádáme tuto podmínku odstranit.

Odůvodnění:

V rámci ČR existuje mj. řada záměrů na revitalizaci brownfieldů, které splňují podmínky umístění rozsáhlých investic i do inovativních technologií, na které program míří. Toto bylo prokázáno například při zvažované investici do Gigafactory, kterou zmiňuje i důvodová zpráva projektu.

Budoucí investor by neměl být ve svém výběru lokality omezen pouze na aktiva státem vlastněné společnosti, jelikož může preferovat jiné plochy, ať už z důvodu jiné lokality, velikosti či připravenosti.

Tato připomínka je zásadní.

3. K předkládací zprávě – str. 1 odst. 4 a str. 2 odst. 3

V tvrzeních těchto 2 odstavců je nesourodost, a to jak s ohledem na současnost a předpokládanou budoucnost, tak na historický vývoj investic v ČR.

Žádáme údaje upravit. Předpokládaná výše investic za období 2024 až 2033 resp. 2032 (9 let) nemůže být odhadována na „nejméně 100 mld. Kč“. Zde je myšlen nejspíše objem investic, který chce MPO a vláda v průběhu 10 let podpořit prostřednictvím tohoto konkrétního Programu. Nejde tedy o celkové investice, které by do ČR mohly přijít.

Odůvodnění:

V odst. 4 na straně 1 se konstatuje, že za poslední 3 roky přišla ČR o investice v hodnotě 750 mld. Kč, což v přepočtu znamená 250 mld. Kč ročně. Pokud bychom extrapolovali tuto hodnotu na období 9 let do budoucna, znamená to cca 2,25 bil. Kč a nikoli 100 mld. Kč. Dále v období let 2001 až 2019 byl plánová a skutečně dosahoval příliv nových (zahraničních i domácích) investic průměrně 1 až 2 mld. USD ročně. V přepočtu na 9 až 10 let v té době se tedy jednalo o plánované/realizované investice v objemu 10 až 20 mld. USD, resp. odhadem 250 až 500 mld. Kč. Není tedy možné předpokládat, že v období přelomu 20. a 30.let nového milénia v aktuálních cenách budou investice v objemu několikanásobně nižším než předtím, navíc pokud bude potřeba nových investic naopak větší.

4. K předkládací zprávě – str. 3 odst. 2

V tomto odstavci se konstatuje, že budou podpořeny podnikatelské záměry s investicí ve výši nejméně 10 mld. Kč.

S ohledem na dosavadní nepříznivý hospodářský vývoj ČR a vývoj v oblasti nových investic včetně praktického zastavení jejich podpory ze strany státu a současně charakter předkládaného Programu **navrhujeme podpořit všechny projekty definované příslušnými předpisy od hranice 110 mil. EUR**, tj. nejenom projekty nad limit do 10 mld. Kč, ale též projekty v rozmezí 110 až cca 400 mil. EUR (viz 10 mld. Kč), které by byly Programem vynechány a zároveň by nebyly v praxi pokryty jinak. Úměrně tomu je třeba upravit text Programu v podkapitole 5.1.4. písm. b).

Odůvodnění:

Současná podpora nových investic ze strany státu je nedostatečná.

Pokud chce ČR profitovat z přílivu nových investic, musíme motivovat i nižší investice zejména v oblasti do 10 mld. Kč.

S ohledem na omezení, vyplývající z nařízení GBER (max. 110 mil. €, nad to 0% podpora) navrhujeme stanovit spodní hranici Programu na úrovni 110 mil. EUR, cca 2,8 mld. Kč.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

5. K Programu – podkapitole 5.1

Vnímáme, že předkladatel plně při definování předmětu výroby využil čl. 2.8. DKR. Toto vymezení DKR ale považujeme za limitující pro rozvoj technologií uváděných například v návrhu Hospodářské strategie ČR či strategických technologií definovaných v rámci Platformy pro rozvoj strategických technologií pro Evropu (STEP) či NZIA (Net-Zero Industry Act). MPO a vláda ČR by mělo reagovat i na tyto oblasti a cíle. Toto není připomínka k programu jako takovému, ale celkově ke koncepci nastavení podpory v těchto oblastech v rámci ČR.

Program tak nepostihuje (a dle DKR ani nemůže) například bezemisní vozidla, polovodiče či projekty na malé modulární reaktory (*komponenty pro nízkouhlíkovou výrobu (definice dle zákona č. 367/2021 Sb., o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice a o změně zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, ve znění pozdějších předpisů)*). Žádáme předkladatele o prověření možností podpory v těchto oblastech a sdělení, jaké kroky k jednodušší a vyšší podpoře investičních projektů plánuje MPO a Vláda.

Zároveň žádáme o kroky, které umožní rozvoj a přípravu průmyslových lokalit, které budou využitelné pro výrobu zařízení důležitých pro přechod na klimaticky neutrální hospodářství, jejich komponenty nebo související kritické suroviny.

Jsme si vědomi, že tato připomínka jde nad rámec DKR a tedy záměru tohoto programu, nicméně by MPO a vláda měly hledat cesty, jak tyto oblasti podpořit. Požadujeme k tomuto souhrnnou informaci o aktivitách a záměrech MPO a vlády, které by podpořily rozvoje investic v těchto oblastech v následujících letech.

Odůvodnění:

Výčet způsobilých zařízení, resp. komponentů je příliš taxativní. Celkovým cílem MPO by mělo být podpořit různé dekarbonizační technologie, resp. komponenty a materiály potřebné k jejich výrobě. Takto omezený seznam nepodporuje například komponenty a sektory uváděné v rámci Net-Zero Industry Act. Při ambiciózních klimatických cílech, které se mj. týkají celého průmyslu a energetiky, je třeba umožnit a maximalizovat podporu na různá klimatická řešení.

Například, úspěšný přechod k novým, bezemisním pohonům a vozidlům je důležitý pro přechod na klimaticky neutrální hospodářství a zároveň pro zachování konkurenceschopnosti zásadního sektoru pro český průmysl. Stejně tak technologie SMR významně pomůže ČR v přechodu na nízkoemisní hospodářství, které je v souladu se schválenými či finalizovanými strategickými a koncepčními dokumenty, a to i s ohledem na strategičnost Programu SMR pro ČR, dopady na související dodavatelský řetězec či významný potenciál přílivu know-how ze zahraničí do ČR a s tím spojené investice do průmyslu.

V neposlední řadě, pro řadu investic může být důležitá i otázka dostupných (40+ ha) průmyslových lokalit s dostatečným napojením na inženýrské sítě (elektřina 100+ MW, plyn, voda) a dopravní infrastrukturu (silnice, železnice). V rámci České republiky tyto typy lokalit chybí, a proto by do zamýšlených podpůrných opatření měla ČR zahrnout i rozvoj a přípravu průmyslových lokalit, které budou využitelné pro výrobu zařízení důležitých pro přechod na klimaticky neutrální hospodářství, jejich komponenty nebo související kritické suroviny.

Tato připomínka je zásadní.

6. K Programu – podkapitole 5.1.4. písm. b)

S ohledem na omezení, vyplývající z nařízení GBER navrhujeme stanovit spodní hranici Programu na úrovni 110 mil. EUR, cca 2,8 mld. Kč.

Navrhujeme **tedy upravit písm. b) a c) tak, aby byla umožněna podpora projektům již od 110 mil. €.**

Návrh nového znění:

*„b) dojde k pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku splňujícího podmínky způsobilého nákladu minimálně v hodnotě ~~10 000 2 800 000 000 Kč~~ **(přepočteno z limitu 110 mil. EUR, bude průběžně aktualizováno v souladu s Evropskými předpisy)**, z čehož nejméně ~~5 000 1 400 000 000 Kč~~ je vynaloženo na pořízení strojního zařízení určeného k výrobě;“*

Odůvodnění:

Pokud chce ČR profitovat z přílivu nových investic, musíme motivovat i nižší investice zejména v oblasti do 10 mld. Kč.

S ohledem na omezení, vyplývající z nařízení GBER (max. 110 mil. €, nad to 0% podpora) navrhujeme stanovit spodní hranici Programu na úrovni 110 mil. EUR, cca 2,8 mld. Kč.

Původní vysoký minimální práh vyloučí některé projekty, které mohou být svým rozsahem a dopadem stále zásadní k přechodu na klimaticky neutrální hospodářství. Snížením minimálního prahu na 2,8 mld. Kč však zároveň nedojde k nadměrnému navýšení počtu potenciálních projektů spadajících pod program.

Tato připomínka je zásadní.

7. K Programu – podkapitole 5.1.4 písm. c)

Navrhujeme vypustit celé písmeno c), případně výrazně snížit navrhované požadavky.

Odůvodnění:

Podmínka tvorby nových pracovních míst je v době rekordně nízké nezaměstnanosti v ČR překonaná a diskriminační vůči investorů v ČR již působících. Ti, díky transformačním projektům, nová místa nemusí vždy vytvářet, ale spíše mění specializaci svých pracovníků a v lepším případě zachovávají místa stávající. Zároveň některé nové technologie s vysokou přidanou hodnotou nemusí automaticky znamenat vysoké nároky na zaměstnanost.

Tato připomínka je zásadní.

8. K Programu – podkapitole 5.3.5 a 6.4.2

Navrhujeme změnit ze 7 let na minimálně 15 let.

Odůvodnění:

S ohledem na velikost plánované podpořených investic, charakter nasazení některých technologií, délku přípravy i realizace investice a lhůt na výrobu komponent s dlouhou dodací lhůtou požadujeme možnost rozšíření doby trvání účelu podpory ze 7 na 15 let.

Tato připomínka je zásadní.

9. K Příloze č. 1 – Klíčové komponenty

Navrhujeme upřesnit, že mezi komponenty baterií patří také „bateriové články“.

Odůvodnění:

Bateriové články jsou zásadní komponentou baterií.

Tato připomínka je zásadní.

10. K Příloze č. 1 – Klíčové komponenty

Požadujeme mezi zařízení zařadit i „fotovoltaické střídače“.

Návrh nového znění bodu 2:

„*polysilikon (polykrystalický křemík), křemíkové krystaly, destičky, stahováky krystalů, kostky a diamantové dráty, metalizační pasty (stříbro a hliník) pro výrobu fotovoltaických článků, solárních článků, solárního skla, laminárních fólií nebo **měníčů, resp. střídačů** (invertorů ~~(měníčů)~~)*“.

Odůvodnění:

Z hlediska bezpečnostní strategie je výroba FV střídačů (či měničů) stejně nebo více důležitá než výroba solárních panelů. Střídače jsou „mozkem“ solárních elektráren a mělo by být v bezpečnostním zájmu EU a členských zemí usilovat o přesun výrobních kapacit ze zemí Asie zpět do Evropy.

Tato připomínka je zásadní.